

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1898. AUGUSZTUS 30-ÁN, BÁTÁN TARTOTT

KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

HOMOKI ANTAL,

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR.

NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1898.

AZ

UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1898. AUGUSZTUS 30-ÁN, BÁTÁN TARTOTT

KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI GYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

HOMOKI ANTAL,

E.-M. FŐJEGYZŐ.

UNGVÁR.

NYOMATOTT SZÉKELY ÉS ILLÉS KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.

1898.

**Az ungi ev. ref. egyházmegye 1898. augusztus 30-án,
Bátfán tartott őszi közgyűlésének jegyzőkönyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes és Komjáthy Béla e. m. gondnok elnöklete alatt: Nyomárkay Aurél, Kormoss Béla, Minay István, Köröskényi Ferdinánd vil. tanácsbírák; Szabó József, Virág József, Szőlőssy Gyula, Hegedüs Sámuel, Magyar József, Szűcs István papi tanácsbírák; Szilágyi Sándor vil. fő-, Kovács Dániel vil. al-, Homoki Antal egyh. fő-, Németh Péter egyh. aljegyzők; Hegyi György egyh.-megyei ügyvéd; Szaplóczay Benjámín, Soltész Tamás, Morvay József, Urbán Mihály, Kocsiss Endre, Bacskay Sámuel, Szőlőssy Ferencz, ifj. Szakal István, L. Szabó Endre, Nagy Sándor, Maksa József, Tóth Lajos, Kiss László, Kecskeméthy Lajos, Kozma József, Pataky Pál, Köröskényi István, Gecse Géza, Móré Elek lelkészek; Szabó István, Erdélyi János, Nagy Géza segéd-lelkészek; Papp Lajos, Záhonyi István, Szabó Béla, Kiss Lajos, Bóczér István, Matolay Pál, Karabélyos Gyula, Kádár Ferencz, Láczy József, Móré András, Riczkó Dániel, Vass György, Meskó Gáspár, id. Maksa József, Csengery Jenő, Laky József, Kiss Ferencz, Szabó Albert tanítók s az egyházak képviselői.

* * *

1. Esperes ur buzgó imában kérte Isten áldó kegyelmét tanácskozásunkra, melynek hatását emelte az alkalmoszerűség, a mennyiben éppen azon szent helyen emelkedtünk lélekben Istenhez, melynek sirboltjában alussza

örök álmát az idők végeig azon áldott emlékü nő, ki ungi egyházmegyénket fejedelmi adományával megmentette az anyagi romlástól s biztosította annak fennállását örök időre. Egyébiránt álljon itt a maga teljes szépségében azon ima, mely lelkünket Istenhez emelte:

Mindenható Isten! a Ki Ur vagy az élet és elmulás felett, engedd, hogy még egyszer fohászkodjunk Hozzád e szent házban, a hol lelkünkben édes-bús emlékezés fakad.

Oh! mert e templom sirboltjában nyugosznak egyházmegyénk, egyházaink és iskoláink jóltevőinek porai, emlékeztetve minket arra, hogy e földön az Isten utaiban járóknak sincs állandó öröksége s porrészüik az enyészet hatalmának esik zsákmányául. De szellemük bizonynyal itt lebeg felettünk, mert a kik a lelkiismeret- és gondolat-szabadságért éltek; a kik ezen égi javakat megtestesítő ev. egyházat fogadták örököseikül, azok szelleme él, hat és működik haláluk után is, nemcsak egyházunk hiveinek lelkében, hanem él és működik a haza szabadságáért lángoló lelkekben is.

Vallás és haza! az egyik boldogít e földön, a másik biztat s reménnyel táplál a siron-tulra.

Vallás és haza! e szent intézményeket ápolták ők, míg éltek s táplálják holtuk után is a bőség szarujából, és hogy munkájok nem hiábavaló, tanuskodik mellette annyi sok templom és iskola, melyekben a legszentebb emberi jogok és kötelességek, — és a szabadság és felvilágosodás igéi hangzanak nap-nap után.

Igy fűznek ők szárnyakat halóporaikban is a közboldogságot munkáló lelkekre, hogy ezek minél könnyebben járják be az ég és föld közötti téreket s hozzanak onnan ide gondolatokat: az emberiség jobb jövőjének vetőmagvait.

Legyen az Ő nevük s emlékük közöttünk örökre áldott!

A Te nevedre pedig, Örökkévaló! térjen mi tőlünk érettük örök hála es magasztalás!

A hit, mely őket táplálta, legyen a mi lelkünk tápláléka is! A szeretet, melylyel ők átkarolták hittestvéreiket, buzdítson minket, követni példájokat! A mennyei világosság, mely őket kalauzolta pályájokon, legyen vezérfénye a mi életünknek is! E hármias isteni erő segítsen bennünket most is e tanácskozás asztalánál ránk váró kötelességeket anyaszentegyházunk javára úgy teljesíteni, hogy gyarló bár, de önzetlen igyekezetünk nyerve meg, óh Isten! a Te jótetszésedet. Ámen.

Ezek után világi gondnok ur ékes szólásával ragadta lelkünket a szabadság mezejére s magasan szárnyaló előadásával megerősített bennünket amaz örök igazságban, hogy evang. reform. anyaszentegyházunk sohasem állt intézményeivel a haza szabadságának útjában, sőt hiveinek egyház-szeretete, egy volt és egy ma is a hazaszeretettel. Különben a nagyszabásu beszédet itt adjuk a következőkben:

Nagyiszteletű egyházmegyei Közgyűlés!

Azért gyűltünk ma össze itt, hogy hitfelekezetünknek jogait gyakoroljuk és kötelességeit teljesítsük.

Jog és kötelesség együtt jár, — ki jogával nem él, kötelességet mulaszt; ki kötelességét nem teljesíti, nem érdemes a jogok birására.

Egyházunknak mindenkori jellemvonása volt, hogy ragaszkodott jogaihoz és nem riadt vissza a kötelesség teljesítésével járó nehézségektől. Ez a jellemvonás vált alapjává annak, hogy hitfelekezetünk mindenkor üdvös hatást gyakorolt és ébrenlétben tartotta a jogok tisztelét s az azokhoz való ragaszkodást. Ennek volt következménye, hogy mindenkor példát mutattunk és serkentőleg hatottunk a kötelességteljesítés terén.

Ki jogait szereti, az mások jogait is tisztelben tartja. Ez a tétel volt hitfelekezetünk vezérlője úgy az állammal, mint más hitfelekezetekkel szemben. Hazánk történelme adja a tanuságot, hogy míg más felekezetek

saját jogaikat mások jogainak csorbitásával is igyekeztek tágitani, addig a mi felekezetünk mindenek jogát előmozdítani igyekezett. Hazánk történelme adja a tanúságot, hogy míg más felekezetek a haza iránt csak az általuk élvezett jogok arányában teljesítették kötelességeiket, addig a mi hitfelekezetünk még akkor is, midőn összes jogaink elharácsolattak, hiven, odaadólag és zugolódás nélkül teljesítette kötelességeit a haza iránt.

Ezen kötelességünk teljesítésének eredménye az, hogy édes hazai nyelvünket nem tudták megsemmisíteni, és hogy az eltiport nemzetnek mindig volt egy kis része, mely Istent, hazát, szabadságot, felvilágosodást és szeretetet együtt és elválaszthatlanul imádott, tehát alapköve maradt a jobb jövőnek.

A mit tettünk a múltban, azt kell tennünk a jelenben is.

Nem akaszthat meg minket ebben az, hogy — fájdalom — a legutóbbi napokban is akadt magyar őskőtől származott egyén, ki nevét, vagyónát, szóval mindenét a nemzetnek köszönheti, mégis hitfelekezetünket, mely pedig a nemzet fentmaradásának egyik főtenyezője volt, a legdurvábban megtámadni — megengedhetőnek tartotta. Megtámadta hitfelekezetünket azért, mert ez jobban szerette hazáját, jobban szívéen hordotta a jogegyenlőséget és az állam szükséges hatalmát, mintsem saját felekezeti érdekeit tolta volna előtérbe.

Ki Istent imád, az csak jó, nemes és igazságos lehet. Ki hazáját nem mindenek felett és előtt szereti, az megtagadja Istenét, mert az Isten oltá szívénkbe a haza szeretetét.

Ki a szabadságért nem lelkesül, lealacsonyítja az embert, kit az Isten saját képére teremtett.

Ki a felvilágosodást meggátolni igyekszik, ellentétben áll az Isten akaratával.

Kit kötelességének teljesítésében nem a szeretet vezet, annak nincs Istene, mert az Isten a szeretetet teremtette minden jónak, nemesnek egyedüli kutforrásává.

A mi hitelveink nem állhatnak és nem állanak ellentétben a haza és intézményeinek szükséges megizmosodásával.

A mi hitelveink kötelességünké teszik, hogy a szabadságszeretetet, az egymás iránt való türelmet — tehát a felebaráti szeretetet — istápoljuk.

A mi hitelveink az Isten, a haza iránti kötelességteljesítés mérvét, határát nem felekezetekhez kötik; mi éppen annyi tisztelettel adózunk mások hitéletének, mint a mennyit a magunk számára igényelünk.

Azok a támadások, melyeket ellenünk egy számban nagyobb, hatalomban erősebb és nagy anyagi eszközökkel rendelkező hitfelekezet intéz, csak inger legyen arra, hogy az eddigi uton haladjunk.

Az Isten, a haza-, a szabadságszeretet legyen utmutatónk, midőn jogokat igényelünk; és segítőnk, ha kötelességeket teljesítünk.

Abban a tudatban, hogy az ittlevők velem együtt éreznek, az egyházmegye gyűlését czennel megnyitom.

2. Az egyházak küldöttei megbízó-leveleik bemutatása folytán

igazoltattak.

3. Az 1897. szept. 9-én Ungváron tartott közgyűlés 46. sz. határozatával megbizta esperes urat, hogy egy világi fő- és világi aljegyző választására hívja fel az egyházak presbyteriumait. Esperes ur úgy erre, mint az üresedésben levő egy világi tanácsbírói állásra a szavazást elrendelte s a beadott szavazatok 1898. évi márczius 29—30. napjain Ungváron tartott tavaszi közgyűlésben felbontatván, ezuttal senki nem nyert általános többséget a nevezett állások egyikére sem, így a legtöbb szavazatot nyert egyének közül a tanácsbírói állásra Köröskényi Ferdinánd, Dancs Bertalan, Egry Ferencz, — a főjegyzői hivatalra Szilágyi Sándor és Kovássy Elemér, az aljegyzői hivatalra Szilágyi Sándor és Kovács Dániel újból kijelöltettek. A beadott szavazatok folyó évi aug. 2-án az esperes és Minay István elnöklete alatt Pazar István, Móré Gábor, Magyar József és az egyházmegyei főjegyző tagokból alakult bizottság által felbontatván, — kitünt, hogy a beérkezett 38 szavazatból egy hiányos

lévén, a tanácsbirói állásra Köröskényi Ferdinánd 27, Egry Ferencz 10, — a világi főjegyzőségre Szilágyi Sándor 24, Kovássy Elemér 4, — világi aljegyzőségre Kovács Dániel 24, Szilágyi Sándor 13, Kovássy Elemér 1 szavazatot nyert. E szerint Köröskényi Ferdinánd tanácsbiróvá, Szilágyi Sándor főjegyzővé és Kovács Dániel aljegyzővé választatott.

Örvendetes tudomásul vétetik és a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjesztetik.

4. A megválasztott hivatalnokok az esküt letévén, hivatalos állásukkal járó helyeiket a zöld asztalnál elfoglalták.

Tudomásul vétetik.

5. A vajkóczi egyház előjárósága jelenti, hogy lelkészük: tisztelendő Rásky Endre, folyó évi június hó 26-án, hosszas szenvedés után elhunyt.

Egyházmegyénk mély fájdalommal veszi tudomásul tisztelendő Rásky Endre elhunytát, ki egyházmegyénknek huzamos időn át egyik dísze volt, mert igazi papi bölcsességét nemcsak kisdud egyháza, hanem egyházmegyénk javára is nagy buzgalommal, odaadó szeretettel gyümölcsöztette, bár hajlott korában, ereje fogytával visszavonult a közmunka teréről, de egyházát, mely tőle nem függő okok folytán igen meggyengült, lelkének minden nemesebb törekvésével igyekezett a kor színvonalán megtartani. Pályáján a mindnyájunk osztályrészeül jutott nélkülözések sem törték meg, pedig az élet keserőségeiből is bő osztályrésze jutott, mert számos tagból álló családja tagjait, gyermekeit, viruló

korokban látta maga mellől elhullani, s hogy a keserű pohár csordultig teljék, jóságos nejét, kinek évekkel előbb örök sötétség borult szeméire, szintén elvesztette; egyedül, mint a lombvesztett fa, elpusztult családi boldogságának romjain, egyik unokájával pótolva az elvesztett kedveseket. Most már megnyugodott a jobb sorsot érdemelt férfiú, ki törhetlen kitartással munkálkodott az Ur szőlőjében. — Legyen emléke áldott; jutalma bőséges az egekben!

6. Főtisztelendő püspök ur folyó évi július 21-én kelt leiratában tudatja, hogy Enyedy Lajos pallói, Balogh Dániel palágyi, Meskó Gáspár pályini, Böszörményi János kis-dobronyi, Csomár József pinkóczi, Szabó Béla csapi, Kádár Ferencz lucskai, Matolay Pál kis-gejőczy, Riczkó Dániel szeretvai tanítók részére a nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszter ur 1903. évig bezárólag az 50 frt ötödéves korpótlékot kiutalta.

Tudomásul szolgál.

7. Kovács István ágteleki lelkész jelenti, hogy az ágteleki egyház a folyó évben a Latorczán eszközölt új hidas-építésből származó, mintegy 400 frtot kitevő összeget kölcsön vett 8% kamatra, oly feltétellel, hogy a tőkét évente 50 frittal fogja törleszteni.

Oly feltétellel hagyatik jóvá a kölcsön-ügylet, ha egyházközségi és presbyteri határozattal igazoltatik, hogy a kölcsön felvételét mind a presbyterium, mind az egyházközség jóváhagyta.

8. Mór Elek pinkóczi és Gecse Géza gálócsi lelkészek kérik magukat a folyó évi szeptember hó 18—19.

napjain Jánosiban tartandó egyházkerületi gyűlésen szentelésre ajánlhatni.

Tisztelettel ajánlhatnak.

9. A csomonyai egyház előljárói jelentik, hogy úgy az igás-, mint a gyalog munkára nézve, melyet eddig az egyház tagjai természetben teljesítettek, a lelkész és tanítóval 108 frtban kiegyeztek; mely összeg $\frac{2}{3}$ -részben a lelkészt, $\frac{1}{3}$ -részben a tanítót illeti, de azon kikötéssel, hogy ha az igával bíró és gyalog munkát végző emberek száma megkevesbülne is, a 108 frtot köteles az egyház a belső emberek részére teljes összegben megfizetni; miért is kéri ezen intézkedésüket helybenhagyni és egyszersmind határozatilag kimondani, hogy ezen 108 frtnak a befizetése az évnek melyik hónapjában történjék.

Egyházmegyénk a csomonyai egyház előljáróinak intézkedését megerősíti és kimondja, hogy a 108 forint munka-váltásot köteles az egyház gondnoka minden év október hó első napján a lelkész és tanító részére hiány nélkül befizetni.

10. A folyó évi szeptember hó 18—19-ik napjain Jánosiban tartandó egyházkerületi közgyűlésre az ungi egyházmegyéből képviselőkül kiküldetnek:

Az elnökségen kívül Stépán László, Szilágyi Sándor, Szabó József, Virágh József pénztárnok és Homoki Antal e.-m. főjegyző.

11. Pénztárnok jelenti, hogy Szaplanczay Benjámín nagy-gejőczi lelkész és neje, Zombory Franciska, a felállítandó leány-növelde alapjára 12 frtot adtak.

Egyházmegyénk midőn az áldozatkészségnek ilyen szép tettben nyilatkozó jelét köszönettel tudomásul

veszi, ugyanakkor kéri az Istent, hogy az adományozó lelkészt és nejét áldásával áraszsza el.

12. Olvastatott a minaji egyház előjáróinak kérvénye, melyben előadják, hogy a nagyméltóságú Konvent által megszavazott 1600 frt tőke-segély felvételére utasítatnak, de a mennyiben az egyházközség tagjai, egyházi terhekkal túl vannak terhelve, a tőke-segélylyel járó újabb teher viselésére képtelenek; minthogy pedig az egyházmegye a korábban kölcsön adott 1000 frtot is kiveszi a tőke-segélyből, így az egyházon segítve alig lesz, — ennél fogva kérelmük oda irányul, hogy a tőke-segélybe vétessék fel az egyházkerületi 3200 frt adósság is s az így előállandó 4800 frt tőke-segély után az egyházmegye vállalná el az évi 32 frt törlesztést; azonkívül elégedjék meg 1000 frt tőke-visszafizetéssel, és végül engedje meg, hogy az egyházmegye pénztárában kezelt alapítvány az egyház szükségleteire fordíthatassék.

Egyházmegyénk a maga részéről kész elvállalni az évi 32 frt törlesztést, ha a minaji egyház kieszközli az egyházkerületen, hogy a 3200 frt adósság törlesztéses kölcsönné, azaz tőke-segély természetűvé alakíttatik át; azonkívül, ha az egyházmegyénél levő 1039 frt tőke-tartozását és járulékait a már kiutalt 1600 frt tőke-segélyből kifizeti. A mi már a minaji lelkész által a 3200 frtos tartozás törlesztésére, az egyházmegyénél letett 200 frtot és annak szaporulatát illeti, erre nézve is akkor fog intézkedés tétetni, midőn a kerületi 3200 frt tartozás tőke-segély természetűvé alakíttatik át.

13. Olvastatott a folyó évi május 24-én tartott pénzosztó-választmány ülésének jegyzőkönyve,
mely egész terjedelmében elfogadatik s tudomásul vétetik.

14. Olvastatott a ptruksai leány-egyház előljáróinak azon kérelme, hogy a tanítónak eddig tandíj czímen fizetett egy szekér fa helyett 1 frtot fizessenek.

Egyházmegyénk meg nem engedheti, hogy az egy szekérfa helyett 1 frt fizetessék, mert ez díjlevél-csonkítás lenne; hanem szigoruan meghagyja, hogy a díjlevélileg biztosított szekér fa természetben fizetessék a tanító részére.

15. A csapi lelkész jelenti, hogy az ásványi hivekkel a lelkészlak építési költségeinek megállapítása tekintében czélt nem ért, a mennyiben a presbyteriumot összehívni nem sikerült; s így megállapodásra sem juthattak arra nézve, hogy az egyház kíván-e anya-egyház lenni, vagy pedig előkönyörgői állást szervez.

Közgyűlésünk esperes urat és Minay István tanácsbirót kéri fel, hogy sziveskedjenek Ásványban megjelenni az ügy tisztába hozatala végett.

16. Olvastattak a közalapi és rendkívüli államszegélyekért benyújtott kérvények, melyek következőleg bíraltattak el s ajánltattak segélyezésre:

I. Egyházak kérvényei a közalaphoz.

1. Iske templom-építésre kér 2500 frtot. A tervet és költségvetést is benyújtja, de a vonatkozó presbyteri és egyházközségi határozatokat nem mellékeli.

Ezen utóbbi hiányra való tekintettel is, de különösen azért, mert ilyen tetemes összeget egyszersmindenkori segélyül a Konvent nem utal, hanem ily nagyobb mérvű szükségletek fedezése tőke-segély kérvényezése útján lévén eszközölhető, — az egyházmegye az iskei egyházat segélyre nem ajánlhatja.

2. Pinkócz iskola-javításra kér 100 frtot.

Pinkócz, mint igen szegény és kevés népességű egyház, ajánlatik 100 frtra.

3. Nyarád, igyekező, buzgó egyház, paplak újból fedésére kér 110 frtot.

A mennyiben a mult évben tetemes költséggel állította helyre villámütött tornyát, ajánlatik 110 frtra.

4. Gálócs adósság-törlesztésre kér 150 frtot.

Mint igen szegény és csekély népességű egyház, adósság-törlesztésre ajánlatik 150 frtra.

5. Nagy-Szelmencz, építkezésből eredő adósság-törlesztésre kér 100 frtot.

Mint a különféle felekezetek közé ékelt kised, szegény egyház, ajánlatik 100 frtra.

6. Jenke templom-építésre kér 500 frtot.

Mint szláv ajku és igyekező egyház, ajánlatik 500 frtra.

7. Lucska adósság-törlesztésre kér 200 frtot.

Tetemes költséggel, megégett iskoláját újból építette, adósság-törlesztésre ajánlatik 200 frtra.

8. Szürthe templom-javításra kér 500 frtot.

Mint a mely maga 3677 frt 47 krt költ e célra, 500 frt segélyre ajánlatik.

II. Lelkészek kérvénye a közalaphoz.

1. Pazar István iskei lelkész, agg koránál, csekély jövedelménél és tanittatási költségeknél fogva, kér 200 frtot.

Ajánlatik 200 frtra.

2. Id. Szakal István szeretvai lelkész kér 100 frtot.
Csekély fizetés és nagy árviz-károsulások, adóssággal terhelt nehéz helyzet folytán ajánltatik 100 frtra.
3. Kozma József n.-szelmenczi lelkész kér 100 frtot.
Csekély fizetése, szenvedett kárai és folytonos betegeskedése folytán ajánltatik 100 frtra.
4. Köröskényi István beési lelkész kér 107 frtot.
Csekély jövedelme és az évi jégkárai miatt ajánltatik 107 frtra.
5. Kiss László bátfai lelkész kér 200 frtot.
Csekély fizetés és többrendbeli elemi csapás miatt ajánltatik 200 frtra.
6. Morvay József kis-ráthi lelkész kér 200 frtot.
Magas életkoru, nagy családú, kevés jövedelmű lelkész; ajánltatik 200 frtra.

III. Lelkészek kérvénye rendkívüli államsegélyért.

1. Maksa József nagy-kaposi lelkész kér 200 frtot.
Jégkárai és marhaállományában szenvedett tetemes kárai miatt ajánltatik 200 frtra.
2. Kecskeméthy Lajos nyarádi lelkész 200 frtot kér.
Csekély jövedelme, gyermeke betegsége folytán megszorodott adóssága törlesztésére ajánltatik 200 frtra.
3. Homoki Antal kis-gejőczi lelkész kér 100 frtot.
Önmaga és felesége betegsége folytán megsokasodott adóssága és sertésvész okozta kárai miatt 100 frtra melegen ajánltatik.
4. Németh Péter csomonyai lelkész kér 200 frtot.
Rossz termés és a sertésvész miatt előállott rengeteg kárai miatt és

marhaállományának teljes elpusztulása folytán felmerült kárai miatt melegen ajánltatik 200 frtra.

5. Szaploneczay Benjámín nagy-gejőczyi lelkész kér 100 frtot.

Családja betegsége folytán felszaporodott adóssága és gazdálkodásban szenvedett kárai miatt ajánltatik 100 frtra.

6. Id. Szakal István nagy-szeretvai lelkész kér 150 frtot.

Csekély fizetés és adóssággal terhelt nehéz helyzete miatt ajánltatik 150 frtra.

7. Móró Elek pinkóczyi lelkész kér 150 frtot.

Tetemes adóssággal kezdvén papi állását, nehéz kezdő-állapotára tekintettel ajánltatik 150 frtra.

8. Ifj. Szakal István lucskai lelkész kér 150 frtot.

Csekély fizetés és ez évi rossz termés és családi gyógyítás miatt ajánltatik 150 frtra.

9. Pataky Pál tarnóczyi lelkész kér 200 frtot.

Csekély fizetés és adóssága miatt ajánltatik 200 frtra.

10. Tóth József palágyi lelkész kér 250 frtot.

Már 3¹/₂ év óta beteg lelkész, rengeteg adóssága miatt ajánltatik 250 frtra.

11. Nagy Sándor kis-dobronyi lelkész kér 200 frtot.

Felesége kilencz éves betegsége folytán felszaporodott adóssága s igen sok kárai miatt, melegen ajánltatik 200 frtra.

12. Kiss László bátfai lelkész kér 200 frtot.

Csekély fizetés, többrendbeli elemi csapás és nagy családjára való tekintettel, 200 frtra ajánltatik.

13. Pazar István iskei lelkész kér 200 frtot.

Népes család, gyermekei taníttatásából eredő adóssága miatt, ajánltatik 200 frtra.

14. Morvay József kis-ráthi lelkész kér 200 frtot.

Nagy családú, csekély jövedelmű lelkész; sok kárai folytán is ajánltatik 200 frtra.

15. Gecse Géza gálócsi lelkész kér 200 frtot.

Csekély fizetés és gazdasági felszerelésekre felvett kölcsön törlesztésére, ajánltatik 200 frtra.

16. Móré Gábor jenkei lelkész kér 200 frtot.

Többrendbeli kárait tekintettel, ajánltatik 200 frtra.

17. A csapi egyház előjárósága jelenti, hogy a közalaptól nyert 1000 frt tőke-segélyből 150 frtot a banki tartozásuk kifizetésére fordítottak, 850 frtot pedig a lelkész javadalmát képező, de már korábban elköltött összeg helyreépítésére kívánnak fordítani s egyszersmind engedélyt kérnek arra, hogy ezen 850 frtból 100 frtnál kevesebb összeget betáblázás nélkül kölcsön adhassanak két oly kezes jótállása mellett, a kiket a presbyterium ilyenekül elfogad.

Egyház:nyegénk engedélyt arra nem ad, hogy a lelkészi javadalom alapját képező tőkepénz ily módon adassék kölcsön, hanem az egyházmegye régebbi határozata szerint csakis jelzálogi biztosítás mellett, mert a presbyterium tagjai változván, a

később hivatalba lépők az előbbieik cselekményeiért felelősséget nem vállalhatnak, — így megtörténhetik, hogy az egyház pénze veszendőbe mehet.

18. Ugyancsak a csapi egyház előljárósága azt kéri, hogy engedtessek meg nekik, az egy néhány egyén által alapított egyházi magtár jövedelméből összegyűlt pénzen templomuk elavult fedélzetét megújíttatni.

A csapi egyháznak megengedték, hogy az egyház tulajdonát képező magtárból gyűlt pénzen templomát újból fedethesse; de a lelkész utasítatik, hogy presbyteriumi és egyházközségi határozatot terjesszen be az esperesi hivatalhoz, melyekben igazolva legyen, hogy a magtár nem valamely különleges célra alapított, hanem annak jövedelme az egyház közszükségleteire bármikor felhasználható.

19. Az 1898. márczius 29—30-ik napjain tartott tavaszi egyházmegyei gyűlés 16—17. sz. jegyzőkönyvi pontjaiban kiküldött építészeti bizottság utasítva lett, hogy a szürthei templom restaurálása céljából a tervzetet és költségvetést a helyszínén vegye fel és azt őszi közgyűlésünkre terjessze be.

Bizottság a megbízatásnak eleget tévén, a tervet és költségvetést, valamint a templom-építés elhatározásáról szóló jegyzőkönyvet beterjeszti s mindezek a gyűlés által jóváhagyatnak.

20. Az őszi segélyek szétosztására alakított bizottságból egy világi tag hiányozván, annak betöltését a közgyűlés elrendeli.

A segélyosztó-bizottság tagjává Köröskényi Ferdinánd világi tanácsbíró választatik meg.

21. Olvastatott a folyó évi tavaszi egyházkerület 24. sz. jegyzőkönyvi pontja, melylyel a kolozsvári szeretetház ügyét bírálat tárgyává kívánja tételni; egyszersmind felhivatnak az egyházmegyék, hogy ezen célra fordítható alapítványaikról jelentést tegyenek.

Egyházmegyénk komoly bírálat tárgyává tette a kolozsvári szeretetház tervezetét, de azt nem találja alkalmasnak arra, hogy azt magáévé tegye, mert az a magyarországi evang. reform. egyházaktól és lelkészektől nagymérvű áldozatot kíván, de sem az igazgatóban, sem az árvák felvételében megfelelő jogokat nem biztosít; de meg a fentartáshoz szükségelt alappal sem rendelkezik; így, ha az egyházak a tervezetben előírányzott kötelezettségeket elvállalnák, jövőben újabb és újabb áldozatokra kényszerítenének, a melyek nem állanának arányban a szeretetház által nyújtandó jótéteményekkel, minélfogva egyházmegyénk a kolozsvári szeretetház tervezetéhez hozzá nem járul, e célra semmi alapítványt fel nem ajánl, mivel ilyennel nem is rendelkezik; sőt határozottan tiltakozik az ellen, hogy jövőben e célra bármivel megterheltsék.

22. Esperes ur bemutatja a jelentő-íveket, melyeket az általa alakított bizottságok töltöttek ki.

Közgyűlésünk a bizottságok munkálatát átvizsgálván, azokat jóváhagyja s a főtiszteletű egyházkerületre felterjeszteni rendeli.

23. A vajkóczi egyház 1898. július 14-én három példányban kiállított lelkészi díjlevelét s ugyanazon napon Szőlőssy Gyula egyházmegyei kiküldött jelenlétében felvett leltárt beterjeszti s azoknak megerősítését kéri.

A vajkóczi lelkészi díjlevelét azon utasítással küldetik vissza, hogy az új díjlevelét azon tételei, melyek a régi díjlevelében mint fix-fizetések szerepeltek, lehetőleg megközelítsék a régebbi összeget, a fa és szolgálmány értéke pedig megmaradjon, s e czélból id. Virágh József tanácsbíró és Szilágyi Sándor vil. főjegyző urak a vajkóczi egyházba kiküldetnek.

24. Stépán László vil. tanácsbíró ur és ifj. Szakal István lucskai lelkész mult gyűlésünk 38-ik pontja alatt azon megbiztatást nyerték, hogy a beterjesztett reviscsei lelkészi díjlevelében támadt kétségek eloszlatása czéljából a helyszinén vizsgálatot tartsanak, a kik a vizsgálatot 1898. április 5-én megejtván, jelentésüket s a vizsgálat alapján 3 példányban elkészített lelkészi díjlevelet beterjesztik.

A beterjesztett díjlevelét és az esperesi hivatalban levő között azon különbség van, hogy az újban $8\frac{1}{2}$ holdat, a régiben $16\frac{1}{2}$ holdat tartoznak a hivek munkálni. Itt a s.-polyánkai zsellérek fél véka, amott egy véka rozsot fizetnek s ebben a zsellérek egy gyalog napot tartoznak dolgozni, a régiben semmit.

A küldöttség által beterjesztett díjlevelét — bár a régebbi díjleveléltől eltérést mutat —, mivel a változás a küldöttség jelentésében igazoltatik, nevezetesen: a hivek a régi időben megcjtett tagosítás óta mindig csak $8\frac{1}{2}$ hold földet műveltek és nem $16\frac{1}{2}$ holdat, a s.-polyánkai zsellérek soha-

sem fizettek egy vékát, csak fél vékát, megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik.

25. A p.-helmeczi egyház 1898. július 10-én 3 példányban kiállított kántor-tanítói díjlevelét s ugyanazon napon tartott presbyteri gyűlésének jegyzőkönyvét be-terjeszti, mely szerint a p.-helmeczi kántor-tanítói állomásra Rezes András vilyi tanító megválasztatott s úgy a díjlevel, mint a választás megerősítését kéri.

A p.-helmeczi kántor-tanítói díjlevel megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjesztetik. S az egyház — mivel a megválasztott tanító időközben visszalépett — új pályázat-hirdetésre utasítatik.

26. Nagyt. esperes ur előterjeszti, hogy Pongrácz Gyula ur, mint a jenkei egyház főgondnoka, folyó évi ápril 3-án panasz-levelet adott be Móré Gábor jenkei lelkész ellen s a panasz fő alapját képező ügyből kifolyólag kéri, hogy az ungi egyházmegye szigoruan utasítsa Móré Gábor jenkei református lelkész urat, hogy úgy az 1897. évi, valamint jövőben minden évi egyházi számadások hiteles másolatait felül-ellenőrzés céljából hozzá, mint a jenkei egyház főgondnokához, Kassára küldeni kötelességének ismerje.

Mely előterjesztésből kifolyólag arról is értesíti nagytiszteletű esperes ur az egyházmegyei közgyűlést, hogy Móré Gábor jenkei lelkészt a jenkei egyház számadásai hiteles másolatának úgy a mult 1897. évről, mint jövőben minden évekről Pongrácz Gyula főgondnok urhoz felülvizsgálás céljából Kassára küldése iránt haladéktalanul utasította.

Nagytiszteletű esperes ur jelentése tudomásul vétetik s erről a jenkei egyház buzgó főgondnoka, Pongrácz

Gyula ur, jegyzőkönyvileg értesítettetni határoztatik. Nem mulaszthatván el egyházmegyénk ez alkalommal szives köszönetét nyilvánítani Pongrác Gyula főgondnok urnak a jenkei egyház iránt viseltető azon őszinte, nyilt Kálvinista-jelleméből kiáradó önzetlen érzelmeiért, mely szerint gazdag adományozásával nemcsak ujjá teremteni óhajtja a jenkei református egyházat, hanem a vagyon kezelése feletti lelkiismeretes őrködésével annak virágzását is biztosítani igyekszik; — mely nemes törekvésében a főgondnok urat támogatni az ungi ev. ref. egyházmegye mindenkoron szent kötelességénc ismerendi.

27. Tóth József palágyi lelkész folyó évi ápril 13-án nagytiszteletü esperes urat az iránt kereste meg, hogy betegsége miatt egyházában 6 hónapig a lelkészi teendők végzéséről intézkedni méltóztassék.

Nagytiszteletü esperes urnak a palágyi egyházban a lelkészi teendők iránt eddigi intézkedése helyeslő tudomásul szolgál. Jövőre nézve pedig a gálócsi lelkész megbizatik, hogy a mikor a gálócsi egyházban teendői engedik, nevezetesen vasárnap délután, vasárnapi isteni tiszteletet s egyéb lelkészi teendőket is a körülmények szerint végezzen. Mely intézkedéssel kapcsolatban, a gálócsi egyház hiveinek keresztyéni jóindulatától elvárja egyházmegyénk, hogy nem fognak zugolódni, ha lelkészük ezen kettős teendő miatt Gálócsban korábban, vagy későbben harangoztatna, mint a hogy rendesen szokásban van,

28. Laub Sándor kir. segéd-tanfelügyelő ur Ung-megyébe történt kineveztetése alkalmából hivatalos működésének megkezdéséről értesítvén a nagytiszteletű esperesi hivatalt, egyszersmind kéri, hogy jóakaró és hathatós támogatásában részesíteni kegyeskedjék.

Tudomásul szolgál.

29. Böszörményi János kis-dobronyi tanító az iránt kérvényez, hogy miután az ő díjlevele 426 forintot tesz ki, az egyházmegyei segély-osztásnál ennek alapján segélyeztessék; s mivel 1896. április 1-én foglalta el a kis-dobronyi tanítói állást, 3 év óta 37 forintjával 111 forint segély-csonkulását kegyeskedjék a nagytiszteletű egyházmegye részére kiadatni.

Böszörményi János kérelme — mivel a H. M.-alaphól nem fizetés-pótlék czímen osztandók a segélyek — ez alapon kedvező elintézésben nem részesülhet; hanem utasittatik kérvényező, hogy segélyért és nem fizetés-pótlékért folyamodó kérvényével a közelebbi pénzosztó-bizottsághoz járuljon.

30. Pataky Pál tarnóczi lelkész azon jelentésének alapján, hogy egyik fizető hívének: Bernáth Dezső urnak birtoka folyó évi július 14-én elárverezettett s katolikus kézbe került, ugyszintén az eőr-darmai társ-egyházban Orosz Ignác fizető egyháztág halalával, kinek birtoka szintén katolikus kezekbe jutott, — a tarnóczi lelkészi jövedelem 4 köből buzával, melynek kártális értéke 32 forint, s 9 köből gabonával, melynek kártális értéke 54 frt, így összesen 86 forinttal kevesbedett, — azon alázatos kéréssel járul a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés elé, hogy addig is, míg jelentő-íve e szerint kiigazíttatnék, az egyházmegyei segélyek osztásánál az így megfogyott díjlevelet kegyeskedjék alapul használni.

Pataky Pál tarnóczi lelkész kérelme — mivel az egyházmegyei segélyek nem fizetés-pótlék czímen osztandók — a kérvényben kifejezett módon nem teljesíthető, hanem kérvényező utasítatik, hogy segély-kérvényével annak idején a pénzosztóbizottsághoz forduljon.

31. Pataky Pál tarnóczi lelkész azon kérvényt terjeszti az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy a főtiszteletű egyházkerülethez intézett folyamodványát, melyben a tarnóczi lelkészi javadalom 142 korona értékű csonkulását jelentve, 873 kor. 85 fillérre értékelt jelentő-íve 731 kor. 85 fillérben való megállapítását kéri, — pártolólág felterjeszteni méltóztassék.

Pataky Pál tarnóczi lelkésznek a jelentő-ív kiigazítása iránt beadott kérvénye pártolólág fölterjesztetik a főtiszteletű egyházkerületre.

32. 1896. évi tavaszi közgyűlésünk 63. pontjában a bātfai és pinkóczi egyházak előljārói utasítottak, hogy az egyház pénzeit és kötvényeit az egyházmegyei pénztárnok urnak beszołgáltassák.

Mindkét egyház előljārosága utasítatik, hogy pénzüket és kötvényeiket 3 hó alatt az egyházmegyei pénztárnok urnak beadják. Terminust a beadásra pénztárnok ur fog kitűzni.

33. Id. Virágh József és Kőröskényi István mult gyűlésünk 19-ik pontja értelmében azzal bizattak meg, hogy nézzenek utána: mily összegből volna felállitható volt esperesünk, Szabó András siremléke? — Kik is ez alkalommal Édelstein Jenő ungvāri kőfaragó által ajánlott 3 mintát mutatnak fel, melyeket ő 205, 212 és 302 forint árban készítene.

A sirkő anyagjának megválasztása és megalkuvására egy bizottság választatik: id. Virágh József elnöklete alatt Nyomárkay Aurél, Köröskényi Ferdinánd, Egry Ferencz és Köröskényi István urak személyében, azon utasítással, hogy más sirkőkészítővel is tegyék magukat érintkezésbe s eljárásuk eredményéről legközelebbi gyűlésünkre jelentést adni sziveskedjenek.

34. Olvastattak a CXIII—CXVIII-ig jelzett esperesi körlevelek s az ezekben körözött püspöki s ministeri rendeletek, melyek kivonatos tartalma: CXIII. A tanítói ötödéves korpótlék-ügyben kult. min. folyó év január 12-én kelt 1413. sz. rendelete. CXV. Az egyházi adó mibenlétének feltüntetésére szolgáló jelentő-ívek küldetnek. CXVI. A fentebbi jelentő-ívhez püspöki utasítás küldetik. Egyházmegyei világi tanácsbiróságra Köröskényi Ferdinánd, Dancs Bertalan s Egry Ferencz urak közt, — vil. főjegyzőségre Szilágyi Sándor és Kovássy Elemér urak közt, — vil. aljegyzőségre Szilágyi Sándor és Kovács Dániel urak közt szavazás rendeltetik el. CVII. A m. kir. központi statisztikai hivatal kérdő-ívei kitöltése iránt intézkedés. Lorántffy Zsuzsánna-Nőegylet pártolása ajánltatik. Földváry László, dr. Havas Gyula, Rácz Kálmán, Tötös János művei ajánltatnak. CXVIII. Őszi egyházmegyei gyűlés Bátfán, augusztus 30-án lesz. Az egyházi adózás és lelkészi jövedelemre vonatkozó jelentő-ívekről s az „Adatok az egyházkerület történetéhez“ című ívek beküldéséről intézkedés.

Mindezek, mint körözött dolgok, tudomásul szolgálnak.

35. Szentimrey Mihályné, szül. Lábos Róza vajkóczi lakos, mint néhai Rásky Endre volt vajkóczi lelkész unokája és öregségének gyámola, azon kérelemmel járul az egyházmegyei közgyűlés elé, hogy az egyházmegyei

pénztárnál a nagyatyja után fennálló tartozást elengedni, vagy ennek kifizetésére ő neki segélyt kiutaltatni kegyesen méltóztassék.

Egyházmegyei tartozása el nem engedhető, mivel az özvegy-árvatári alap, melyből a kölcsön adatott, nem csonkitható; de azon kötelezettséggel szemben, mely káplán-tartás czímen reá vár, segélyképen fog az összeg kiutaltatni, hogy azon segélyből a tartozás kifizetessék.

36. A záhonyi egyház mult gyűlésünk 95. és 97-ik pontjaira jelenti, hogy a tartozások visszafizetésére a kivetés megtörtént, mely az év folyamán be fog hajtatni s a tartozás ki fog fizettetni.

Tudomásul vétetik s az egyház előljárósága utasittatik, hogy a kivetés behajtásáról s a tartozás kifizetéséről legközelebbi közgyűlésünkre jelentést adjon.

37. Ugyancsak a záhonyi egyház mult gyűlésünk 98-ik pontjára vonatkozólag jelenti, hogy az egyházi épületek biztosítása 1216 frttal felebb emeltetett.

Tudomásul szolgál.

38. Mult gyűlésünk 96-ik pontjára vonatkozólag Urbán Mihály záhonyi lelkész jelenti, hogy az egyháznak adott kölcsönt jelenben azért nem követeli, mert az egyház nehéz anyagi viszonyai miatt nem fizethet.

Tudomásul vétetik.

39. Pazar István iskei lelkész, öregségével járó gyengeségeire hivatkozva, segéd-lelkészt kér.

Pazar István iskei lelkésznek a segéd-lelkész-tartás feltételei mellett

egyházmegyénk a segéd-lelkész-tartás jogát megadja s annak engedélyezése iránt kérvényét a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel fölterjeszti.

40. Mult gyűlésünk 75-ik pontjában Lesnyánszky Gyula papi árvának a kerületi özvegy-árvatári segély kiutaltatott.

Tudomására jutván azonban az egyházmegyének, hogy nevezett Lesnyánszky Gyula 32 éves elmúlt, a kerületi özvegy-árvatári szabályzat értelmében neki segély nem adható.

41. Komjáthy Gábor egyházmegyei könyvtárnok jelenti, hogy mult gyűlésünk 114-ik pontjában vett utasítás folytán 1898. augusztus 22-én az egyházmegyei könyvtárt hivatalosan átvette s az átadásról szóló jegyzőkönyv-másolatot beterjeszti s azzal kapcsolatban jelentést tesz arról, hogy a közelebbi átadáskor hiányzóknak feltüntetett könyvekből több megkerült s lehet, hogy még ezután is fog megkerülni; mert a rendetlenség főoka abban rejlik, hogy némelyek évekig maguknál tartják a kivitt könyveket; valamint azt is jelenti, hogy a könyvtár zsindeley-tetőzete annyira megrongálódott, hogy nagyobb eső alkalmával több helyen átázik.

Az egyházmegye könyvtárnoka megbizatik, hogy a hiányzó könyvek beadására — melyekről tudva van, hogy kik vitték ki — az intézkedést mielőbb megtegye. A könyvek kiadása 2 hónál hosszabb időre nem történhet. A ki ennyi időre be nem adná, meghosszabbítást kell kérnie. A könyvtár zsindeleyeztetését eszközölni az egyházmegyei ügyvéd ur felkéretik, — a költséget az egyházmegyei pénztár viseli. Végül a könyvtár könnyebb használhatósága szempontjából az egy-

házmegye felkéri a könyvtárnokot, hogy a könyvek címjegyzékét sziveskedjék a könyvtár-alap terhére 100 példányban kinyomatni, melyből az egyházmegye kebelében levő minden lelkész, tanító s egyházmegyei hivatalnok részére egy-egy példány adandó.

42. A könyvtár-ügygyel kapcsolatban fölmerült, hogy a könyvtár helyisége ideiglenesen az ungvári segédlelkész lakásául használtatlk.

Az egyházmegyei könyvtár lakószobául való használatát semmi körülmények közt sem engedi az egyházmegye s a jelen állapot mielőbb megszüntetendő.

43. Mult gyűlésünk 36-ik pontjára vonatkozólag a nagy-szelmenczi egyház 1898. augusztus 14-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvi kivonatával jelenti, hogy a Ptruksa által fizetendő $\frac{1}{9}$ elengedésébe bele nem mehet.

Tudomásul szolgál, miből folyólag a ptruksai egyház az $\frac{1}{9}$ fizetésére tovább is köteleztetik.

44. A nagy-szelmenczi egyház presbyteriuma mult gyűlésünk 99-ik pontjának utasítása folytán 1898. aug. 14-én kelt gyűlési jegyzőkönyvével igazolja, hogy a Marczy Pálné-féle adóslevelet ezelőtt 7 évvel a presbyterium semmisítette meg, mivel a Marczy Pálné utódai másképen nem akartak beleegyezni azon birtok átíratásába, melylyel a tanítói porta nagyobbított.

Tekintve a 7 év előtti presbyteriumnak a birtok-vételnél követett helytelen eljárását, a megsemmisített kötelezvény helyett másikat szerezni utasítatnak, ellenesetben — mint az egy-

ház vagyonát önkényileg kezelők, sőt könnyelműen elprédálókkal szemben — az egyházmegyei ügyész által fegyelmi eljárás fog megindítani.

45. A ptruksai egyház mult gyűlésünk 112-ik pontjából folyólag jelenti, hogy tanítói állomását okleveles tanító hiányában Vargha Péter VII-ik gym. osztályu tanulóval töltötte be, ki bizonyítványait beterjeszti s ígéretet tesz, hogy 2 év alatt a tanítói oklevelet megszerzi.

A jelentés tudomásul szolgál. S a ptruksai tanítói állást ideiglenesen betöltő ifju Vargha Péter utasittatik, hogy a két év alatti tanítói oklevélmegszerzésre kötelező nyilatkozatát a nagytiszteletű esperes urnak mielőbb benyujtsa s már a legközelebbi vizsgai bizonyítványát az egyházmegyei közgyűlés elé beterjeszteni el ne mulasztja.

46. Olvastatott az ungmegyei tanügyi bizottság 1898. augusztus 25-ikén Ungváron tartott gyűlésének jegyzőkönyve s a tanügyi bizottsági elnök évi jelentése. A jegyzőkönyvnek határozatot igénylő pontjai alább következnek. Az évi jelentésből örömmel győződünk meg, hogy egyházmegyénkben az iskolák szellemi állása a multhoz viszonyítva nem mutat hanyatlást. Kitünő iskola van 7 helyen, u. m.: Csicsér, Vaján, Palágy, Pályin, Nagy-Dobrony, Csomonya és Eszenyben. Dicséretes van 21 helyen, u. m.: Ágtelek, Salamon, Záhony, Szalóka, Ásvány, Jenke, Kereszt, Bezó, Lucska, Solymos, Mogyorós, Beés, Kapos, Szürthe, Kis-Ráth, Kis-Gejőcz, Nagy-Gejőcz, Palló, Botfalva, Tarnóc- és Ungváron. Kielégítő van 10 helyen, u. m.: Ptruksa, Szeretva, Reviscse, Polyánka, Pinkócz, Zahar, Csap, Kis-Dobrony, Veskócz és Nyarádban.

Midőn egyházmegyénk a jelentést örvendetes tudomásul veszi, nem mulaszthatja el, hogy fáradhatlan buzgalmu tanügyi biz. elnökének, nagy. Szabó József urnak, nagy gonddal szerkesztett jelentéseért elismerését kifejezze.

47. Tanügyi bizottság, jegyzőkönyvében egy üresedésben levő bizottsági tagságra Hegyi György urat, és Sulyok János eltávozásával megüresedett iskola-látogatói állásra Kiss Ferencz vajáni tanító urat ajánlja.

Az ajánlat egyházmegyei közgyűlésünk helyeslésével találkozáván, Hegyi György ur a tanügyi bizottságba világi tagnak, — Kiss Ferencz pedig iskola-látogatónak egyhangulag megválasztatik.

48. Ugyancsak tanügyi bizottság jegyzőkönyvében mint sajnálatos tény szerepel, hogy az iskolai felszerelés Mogyoróson és Solymoson semmi, Ágteleken nagyon hiányos.

Ugy a mogyorósi, mint a solymosi és ágteleki tanító urak utasítatnak, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz kellőleg felszerelt folyamodványukat — az iskolai felszerelés ingyen adományozása iránt — mielőbb felterjesszék.

49. Ugyanaz jelenti, hogy Botfalván igen sok tandíjhátrálék van.

A botfalvai egyház előljárósága utasítatik, hogy a hátrálékos tandíjak behajtása céljából a közigazgatási hatóságot haladéktalanul megkeresse. A felügyelő lelkész ur pedig felhivatik,

hogy Botfalván a tandíj-ügynek méltányosabb elintézését mielőbb eszközölje.

50. Ugyanaz jelenti, hogy Pinkóczon az énektanítás megbotránkoztató módon elhanyagoltatik.

A pinkóczi tanító jegyzőkönyvileg értesítendő, hogy az ének-tanítás egyik fő kötelessége lévén, egyházmegyénk a legközelebbi egyház-látogatóság útján fog tudomást szerezeni, hogy azóta e kötelességét teljesíti-e? Ellen esetben fegyelmi eljárás fog ellene megindíttatni.

51. Ugyanaz jelenti, hogy a jenkei körben Szentesen, Tasolyán, Porosztón a vallás-tanítás semmi; az ezeken kívül levő állami iskolákban ref. vallású növendékek nincsenek. Miből folyólag míg egyrészt a jenkei missioi lelkészt kötelességének teljesítésére felhívni, másrészt a filiákkal bíró egyházak lelkészeit arra utasítani javasolja, hogy az iskolákból a ref. növendékek névsorát minden év május 1-ig a tanügyi bizottság elnökének megküldjék, ki azokat az iskola-látogatókkal közlendei.

A javaslat elfogadtatik. A jenkei lelkész a vallás tanítására szigorúan utasíttatik. S mindazon lelkészek, kik filiákkal bírnak, utasíttatnak, hogy minden iskolából a ref. növendékek névsorát május 1-ig a tanügyi bizottsági elnöknek megküldeni el ne mulasszák.

52. Ugyanaz jelenti a körlátogatók azon panaszát, hogy több egyház, névszerint Gálócs, Szelmencz a körlátogatók fuvardíját megtagadta, Nagy-Dobrony pedig 3 iskola után csak egy fuvardíjat fizet.

Az egyházkerületi határozat szerint minden egyház 1 frt fuvardíjat lévén köteles a körlátogatóknak fizetni, Gálócs és Szelmencz ezen 1 frt fuvardíj fizetésére szintén köteleztetnek.

53. Ugyancsak a tanügyi bizottság jegyzőkönyve a faiskolákra vonatkozólag javasolja, hogy minden egyházközség január 1-ső napjáig a nagytisztelüt esperesi hivatalnak multhatlanul köteles legyen bejelenteni, hogy kinek a nevéen áll a községben levő faiskola s ad-e jövedelmet és kinek?

A javaslat elfogadtatik. S az egyházközségek e tekintetben, nagytisztelüt esperes ur felhívása szerint, a jelentést megtenni köteleztetnek.

54. Ugyanaz, hivatkozással mult egyházmegyei gyűlésünk 110. pontjára, beterjeszti a tanügyi bizottság alapszabály-tervezetét.

A tanügyi bizottság alapszabály-tervezete figyelmes átnézés céljából egy szűkebb körü bizottságnak kiadatik, mely bizottságnak tagjai: az elnökön kívül Hegyi György, Minay István és Komjáthy Gábor.

55. Ugyanaz, mult gyűlésünk 56-ik pontja alapján a tanítókat illető alapból kitűzött évi 20 koronás pályadíjra következő pályakérdést ajánlja: „Hogyan tanítsuk a vallást és egyházi éneket sikeresen népiskoláinkban?”

A tanügyi bizottság által ajánlott pályakérdés elfogadtatik, a pályamű iránt a további intézkedés a tanítótestület elnökének hagyatván fel.

56. Ugyanaz P. Tóth János máramaros-szigeti énektanár zene-szerzeményét az egyházmegyei könyvtár részére megszerezni ajánlja.

Az ajánlat elfogadtatik s az egyházmegyei könyvtárnok figyelme a nevezett mű megszerzésére felhivatik.

57. Urbán Mihály záhonyi lelkész betערjeszti díjlevelét s annak kiigazítását kéri, mivel a záhonyi egyház előljárósága a díjlevél kiállításakor attól tartva, hogy a földadót az egyháznak kell fizetni, nem vette be a földet a díjlevélbe.

Szölőssy Gyula tanácsbíró és Kovács Dániel vil. jegyző — mint a lelkészi fizetés összeírására Záhonyba különben is kiküldöttek — megbiztatnak, hogy a záhonyi lelkészi díjlevélbe a földet bevezessék s ekként a díjlevelet a presbyteriummal aláírva hitelesítsék, vagy ha a presbyterium az aláírást megtagadná, ők maguk hitelesítsék.

58. Az ungi ev. ref. egyházmegyei, 1891. évben alapított lelkész-özvegy árva-gyámintézet módosított alapszabálya az egyházkerület megerősítésével visszaérkezett.

Tudomásul szolgál s az alapszabálynak jegyzőkönyvünkben kinyomtatása elhatároztatik.

AZ UNGI EV. REF. EGYHÁZMEGYEI,
1891. ÉVBEN ALAPÍTOTT LELKÉSZ-ÖZVEGY ÁRVA-GYÁMINTÉZET
MÓDOSÍTOTT

ALAPSZABÁLYA.

I. FEJEZET.

Általános elvi meghatározások.

1. §. Az ungi ev. ref. egyházmegye lelkészi testülete, aggódva özvegyei és árvái jövő sorsa felett és az egycetemes özvegy-árva-gyámintézettől nem várhatva özve-

gyeinek és árváinak oly mérvű gyámolítását, hogy az érettük kelt aggodalomban ez megnyugvást szerezhessen: ez okból egyházmegyeileg állit fel oly alapra fektetett lelkészi özvegy-árva-gyámintézetet, a honnan minden papi özvegy, vagy árvult család, évenként legalább 200 frt gyámsegélyben részesülhessen.

2. §. Az intézet czíme: Ungi ev. ref. egyházmegyei lelkész-özvegy-árva-gyámintézet.

3. §. Ezen özvegy-árva-gyámintézet felállításához az egyházak közvetlen hozzájárulását a lelkészi testület nem kívánja, de önkéntes hozzájárulását kedvesen fogadja.

4. §. Az 1891. évtől kezdve az egyházmegyei özvegy-árvatár kötelékében levő s minden ujonnan az egyházmegyébe kebeleztet lelkész köteles tagja az intézetnek.

5. §. Az intézet által megállapított évi jutalékban való részesülés, az egyenlőség és testvériség elvének megfelelően, minden árvult családra nézve egyenlő; a teherviselésnél azonban minden lelkészre nézve lelkészi javadalmazása az irányadó.

6. §. Minden lelkész-özvegy, vagy árvult család, tekintet nélkül a családtagok számára, a gyakorlatban levő, vagy gyakorlatba veendő gyámsegély egészében veszen részt. Az egész gyámsegélynek lesz tehát részese az özvegy, vagy árva egymagára is.

7. §. Gyámsegélyre jogosultak:

a) az özvegy férjhez menetelég, vagy haláláig;

b) az árva fiuk és leányok 24 éves korukig; ha azonban a fiuk a jelzett idő előtt is tisztességes keresethez jutnak, vagy a leányok férjhez mennek, a segélyezés megszűnik; azonban a testi, vagy lelki fogyatkozás miatt teljesen keresetképtelen árvák ezen koron túl is esetről-esetre meghatározandó gyámolítási segélyben részesíthetők.

8. §. Ha az özvegy, vagy árvák az ev. ref. vallásból kitérnek, az évjáradék azonnal megszűnik.

9. §. Az egyszer gyakorlatba vett, vagyis az egyes papi családoknál gyámsegély gyanánt osztott összeg -- mig az alap birja -- nem kevesbithető; ellenben a gyám-pénztár gyarapodásával a gyámsegély is növekedő lészen.

10. §. A gyámintézeti pénztárt az egyházmegye pénztárnoka 25 frt évi tiszteletdíj mellett kezeli, mely tiszteletdíj a pénztár-évek kedvező eredményéhez képest feljebb is emelhető.

11. §. A gyámintézeti pénztár megvizsgálását, az egyházmegye esperese a szokásos évnegyedi pénztárvizsgálat alkalmával teljesíti.

12. §. Bármely egyén, ha a gyámpénztárból kölcsönt akar nyerni, azt az egyházmegyénél a P. Horváth-féle és egyéb alapokra érvényes szabályrendelet értelme szerint nyerhet; a lelkészek és tanítóknak azonban 100, illetve 50 forint személyes kölcsön adható.

13. §. A gyámintézet pénztárnoka, minden év végén, az egyházmegyei számvevőszéknek beszámolni tartozik; azon névszerinti kimutatással is, hogy kik és mennyi segélyt nyernek évente ez alapból s a számvevőszék ezen jelentését az egyházmegyei közgyűlés elé beterjeszti.

14. §. A peres ügyeknél a gyám-egyletet mindenkor az egyházmegyei ügyész képviseli.

II. FEJEZET.

A gyámintézet alapvetése.

A gyámintézet alapját képezi:

a) Az egész „Diós-féle“ özvegy-árva-gyámtári s lelkész-nyugdíjintézeti alap, mely — köztudomás szerint — a nt. egyházmegye által, a boldogult alapító végrendelezéséhez képest, éppen ezen célra gyümölcsöztetik.

b) Az „államsegélyből“ az ungi ev. ref. egyházmegyének évenként osztalékul eső rész, a mely is — miután az intézet felállításánál az egyházak teljesen mellőztetnek — e célra, minden más érdek kizárásával, évről-évre méltán vétethetik igénybe és mint alapítványtőke ez intézet törzsvagyonához csatoltatik, egyedül kamatai fordítatván gyámdíjazásra.

c) A „Baldácsy-alapból“ egyházmegyénket az évenként illető rész.

d) A „P. Horváth-féle“ alpból az egyházak részére eső jutalékból e gyámintézet részére a nt. egyházmegye által a szükséghez képest megadandó segély, a mennyiben ezáltal voltaképen maguk az egyházak segélyeztetnek a lelkész-özvegy-árvagámintézet fentartása iránt tartozó kötelmeik teljesítésében.

e) A gyámintézeti „törzsbetét“, mely is személyenkint egyszer s mindenkorra a lelkészi jövedelem 8⁰/₀-a. Ezen 8⁰/₀, ha valamelyik részvényes által be nem fizetettnek: annak kötvénnyel elég tétethetik, mely esetben annak 7⁰/₀ kamatai évről-évre az intézet pénztárába pontosan befizettetnek. Elhalván valamelyik lelkész előbb, mintsem a 8⁰/₀ belépési járulékot az intézet pénztárába befizethette volna, özvegye, vagy árvult családja legelső évi gyámsegélyéből fog az, mint ez alapot illető tőkekövetelés levonatni. Magasabb javadalomba lépés alkalmával a régi és új díjlevél közötti különbözet, mint törzsbetét, után pótolandó. Ha valamelyik lelkész az egyházmegyéből eltávozik, a gyámintézetnek többé nem tagja, ahoz jogot nem tarthat; azonban az általa befizetett összegeket kamat nélkül visszakapja.

f) Minden részvényes lelkész hozzájárul az intézet alapjához évi jövedelmének 2⁰/₀-ával, mit e célra évenkint az egyházlátogatóság kezei közé fizet ki, az intézetbe lépéstől számított 12 évi időtartamon át. Ha azonban a szükség úgy hozná magával, ez továbbra is fizetendő. Azon lelkész-özvegy, vagy árvult család, mely mint ilyen előbb veszi igénybe a gyámsegélyeztetést, mintsem a részvénydíj-fizetéssel kötelezett 12 esztendő letelt volna, a még hiányzó évekre a részvénydíjat megfizetni szintén köteles.

g) Ha valamely egyház, lelkész és tanító között panaszos ügy merül fel, a jogtalanul panaszoló a küldöttség nap- és fuvardijaiban elmarasztalendő s ez összeg szintén az özvegy-árva-gyámárt illeti.

Végre az intézet alapja gyanánt tekinthetők:

h) a remélhető kegyes alapítványok.

III. FEJEZET.

**Az özvegy-árva-gyámintézet gyakorlati alkalmazása,
illetőleg kivitele.**

a) Az évi gyámsegély családonkint 200 frt, a mely a gyámpénztár növekedésével szintén növekedik. Az intézet által megállapított évi jutalékban részesül az özvegy, vagy árva egymagára is, de mindenesetre a II. Fejezet c) pontja figyelemben tartásával, míg ehez jogát az intézet szabályzata értelmében el nem veszíti. (I. Fejezet 7—8. §.)

b) Az ungi ev. ref. egyházmegyei özvegy-árva-gyámintézet soha fel nem osztható; tőkéje más czélra fel nem használható. Ha idők folytán egyik, vagy másik egyház más egyházmegyéhez csatoltatnék, az ilyen egyház lelkészének az ungi ev. ref. egyházmegyei özvegy-árva gyámintézethez minden joga elenyészik; de a befizetett összegeket kamat nélkül vissza kapja.

c) A főtszt. tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1890. évi tavaszi közgyűlésének 38. pontjában foglalt rendelkezése szerint a csonka- és kegy-év számítása április 24-én veszi kezdetét, ezen a napon szűnnek meg az özvegyek és árvák férjök, illetőleg atyjuk hivatala után járó javadalmozást élvezni: ennél fogva a gyámsegélyre jogosultaknál a segélyek élvezése a kegy-év elteltevel azonnal kezdetét veszi, egy évi illetményüknek egyszerre és előlegesen való fizetésével.

Megerősítettelt a tiszáninneri ev. ref. egyházkerületnek 1898. május 10—20 napjain Miskolczon tartott közgyűlésében.

Czinke István,

o. k. aljegyző.

59. A kis-gejőczyi egyház kántor-tanítói díjlevelét — mely megjavíttatott annyiban, hogy a régi 6 öl fa 8 öltre, fél napi szántás 1 frtra, 40 kr. és egy véka zab 2 frtra van változtatva s a régiben a tanító által fizetett 4 frt adót az ujban az egyház fizeti — 3 példányban beterjeszti s annak megerősítését kérelmezi.

Az 1898. augusztus 21-én kiállított kis-gejőczyi kántor-tanítói díjlevelét fizetés-javítását az egyházmegye örvendetes tudomásul veszi s megerősítés végett a főt. egyházkerületre tisztelettel fölterjeszti.

60. Mult gyűlésünk 100-ik pontjára vonatkozólag az egyházmegye pénztárnoka jelenti, hogy a pallói egyháznál meglevő adós-levelét bemutatott s miután az a pénztárban levő 47 frt 50 kr. értékű kötelezvény egy előbb kiállított bélyegtelen példánya, — megsemmisített.

Tudomásul szolgál.

61. Mult egyházkerületi gyűlésünk 46-ik pontjában az esperesi hivatalok utasítva lettek, hogy a képezdei tőketartozásokat — melyek 40 forinton alul vannak — beszedessék.

Tudomásul szolgál.

62. Mult gyűlésünk 63-ik pontjában Komjáthy Gábor, Hegyi György, Szabó Endre, Pataky Pál és Németh Péter azon megbízatást nyerték, hogy a számvevőszék alapszabályához mellékelt utasítás és rovatos ívek tüzetes megvizsgálása után azoknak alkalmazásba vétele iránt javaslatot adjanak.

A javaslat be nem érkezvén, nevezett bizottság annak beadása iránt megsürgettetik.

63. Mult gyűlésünk 66-ik pontjában id. Szakal István szeretvai lelkész utasított, hogy a nagy-dobro-

nyi gyűléskor egyházának kiutalt segélyről jelentést adjon.

Jelentés nem érkezvén, annak beadása megsürgettetik.

64. Mult gyűlésünk 70-ik pontjában Szabó Endre és Pataky Pál a botfalvai leszámolás-ügyben eljárni megbizattak.

Jelentés nem érkezvén, annak beadása iránt megsürgettetnek.

65. Mult gyűlésünk 77-ik pontjában a zahari egyház előljárói az adók kifizetésére s arról való jelentés-adásra utasítottak.

Jelentés nem érkezvén, annak beadására felügyelő lelkész utasittatik.

66. Mult gyűlésünk 78-ik pontjában a bezői egyház előljárói a mult évi adó és járulékaik kifizetésére s arról való jelentés-adásra utasítottak.

Jelentés nem érkezvén, a bezői lelkész jelentés-tételre szigoruan utasittatik.

67. Mult gyűlésünk 79-ik pontjában a bezői egyház előljárói utasítottak, hogy a magtárt rendesen kezeljék s arról jelentést adjanak.

Jelentés nem érkezvén, a bezői lelkész jelentés-adás iránt megsürgettetik.

68. Mult gyűlésünk 80-ik pontjában a pinkóczi egyház adóhátralékának kifizetése s arról való jelentés-adásra az előljáróság utasított.

Jelentés nem érkezvén, a pinkóczi lelkész jelentés-adás iránt megsürgettetik.

69. Mult gyűlésünk 83-ik pontjában a bajánházai lelkész utasított, hogy a viszokai társ-egyházban megállapított tanítói fizetés pótlásának kieszközlésére a lépéseket mielőbb megtenni el ne mulasztja.

A bajánházai lelkész felhivatik, hogy ezen ügyről az esperesi hivatalnak jelentést adjon.

70. Mult gyűlésünk 113-ik pontjában a solymosi egyház presbyteriuma utasított, hogy a tanítói szolgálományra nézve határozatot hozzon s arról jelentést adjon.

Jelentés nem érkezvén, annak beadása iránt megsürgöttetnek.

71. Mult gyűlésünk 116-ik pontjában Szűcs István és Hegyi György az eszenyi lelkészi díjlevél rendbehozására kiküldettek.

Eljárásuk eredményéről jelentés nem érkezvén, annak beadása iránt megsürgöttetnek.

72. A folyó hó 16-án Ungváron tartandó jegyzőkönyv-hitelesítő-bizottság tagjaiul kijelöltettek:

Az elnökség mellé: Hegyi György, Minay István, Pataky Pál, Virágh József, Szabó József és a jegyzői kar.

73. Mindezen jegyzőkönyvi pontok meghitelesítették 1898. szeptember 16-án tartott hitelesítő-gyűlésben.

**

Jegyzették: Komoki Antal egyházmegyei főjegyző 1—22. és 72—73., — Némeli Péter egyházmegyei aljegyző 23—71. pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása :

1. Esperesi ima és gondnoki beszéd.
2. Az egyházak képviselői igazoltatnak.
3. A világi tanácsbírákra és jegyzőkre beadott szavazatokról jelentés.
4. A megválasztott hivatalnokok az esküt leteszik.
5. Rásky Endre volt vajkőcezi lelkész halála bejelentetik.
6. Főtisztelendő püspök ur az ötödéves korpótléket nyert tanítók neveit közli.
7. Kovács István ágteleki lelkész az egyház által felköl-
esőnzött 400 forintról jelentést tesz.
8. Móré Elek és Geese Géza lelkészek szentelésre ajánlatnak.
9. A esomonyai egyház jelenti, hogy az ígás és kézi munkát
pénzre változtatta.
10. Az egyházkerületi képviselők megválasztatnak.
11. Szaplóczay Benjámín nagy-gejőcezi lelkész és neje: Zom-
bory Franciska, a felállítandó leány-növeldére 10 frtot adtak.
12. A minaji egyház tőke-segélyeért az egyházmegye az
évenkénti 32 frt járulékot kilizeti.
13. A pénzosztó-választmány jegyzőkönyve elfogadtatik.
14. A ptruksai egyháznak nem engedtetik meg, hogy egy
szekérfa helyett 1 frtot fizessen a tanítónak.
15. A csapi lelkész jelenti, hogy az ásványi hivekkel a
lelkészlak építési költségeit meg nem állapíthatta.
16. A közalapi kérvények elbíráltattak.
17. A csapi egyháznak nem engedtetik meg, hogy pénzét
betáblázás nélkül kölcsönözze ki.
18. A csapi egyháznak, ha beigazolja, hogy magtára nem
valami meghatározott célra alapított, annak jövedelméből tem-
plomát befedetheti.
19. Az építészeti bizottság a szűnthoi templom tervezetét és
költségvetését beterjeszti.
20. Az őszi segély kiosztásához egy bizottsági tag választatik.
21. Egyházmegyénk a kolozsvári szeretetházat nem pártolja.
22. Esperes ur a jelentő-íveket bemutatja.
23. A vajkőcezi díjlevél küldöttségre bizatik.
24. A revisesei díjlevél az egyházkerületre felterjesztetik.
25. A putka-helmecezi egyház tanítói hivatalát új pályázat
útján töltse be.

26. Móré Gábor jenkei lelkész utasíttatik, hogy az egyház számadásainak hiteles másolatát a jenkei egyház főgondnokának: Pongrácz Gyula urnak, minden év végén Kassára küldje be.

27. A palágyi egyházban Tóth József lelkész betegsége miatt Gece Géza gálócsi lelkész a papi teendők végzésével megbízatik.

28. Laub Sándor kir. s.-tanfelügyelő bejelenti, hogy Ung-megye tanügyének vezetésével megbízott.

29. Bösörményi János kérelme a pénzosztó-bizottsághoz utasíttatik.

30. Pataky Pál utasíttatik, hogy segély-kérelmével a pénzosztó-bizottsághoz járuljon.

31. Pataky Pál tarnóezi lelkésznek a jelentő-ív kiigazítása iránt beadott kérvénye az egyházkerületre felterjesztetik.

32. A bátfai és pinkócezi egyházak utasíttatnak, hogy pénzüket és kötvényeiket az egyházmegyei pénztárnokhoz adják be.

33. Nagytiszteletű Szabó András volt esperesünk siremlékének felállítása ügyében bizottság választatik.

34. Püspöki és esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

35. Szentimrey Mihályné szül. Lábos Róza kérelme a segély-osztó-bizottsághoz utasíttatik.

36. A záhonyi egyház utasíttatik, hogy tartozásai kilizetésére eszközölt kivétel behajtásáról jelentést adjon.

37. A záhonyi egyház jelenti, hogy egyházi épületeit magasabb értékig biztosította.

38. Urbán Mihály záhonyi lelkész jelenti, hogy az egyháznak adott kölcsönt jelenben az egyház nehéz anyagi viszonyai miatt nem követeli.

39. Pazar István iskei lelkész s.-lelkészt kér.

40. Lesnyánszky Gyula papi árvának a kerületi özvegy-árvatári segély nem adható.

41. Komjáthy Gábor jelenti, hogy az egyházmegyei könyvtárt hivatalosan átvette.

42. Az egyházmegyei könyvtár lakószobául használata nem engedtetik.

43. A ptruksai egyház az $\frac{1}{9}$ -ed egyház-fentartási költség fizetésére tovább is köteleztetik.

44. A szelmenczi egyház előljárói utasíttatnak, hogy a hét évvel előbb megsemmisített Marezi Pálné-féle adós-levelet újból állíttassák ki.

45. A ptruksai egyház jelenti, hogy tanítói állomását okleveles tanító hiányában Varga Péter VII. o.-beli tanulóval töltötte be.

46. A tanügyi bizottság jelentése tudomásul vétetik.

47. Hegyi György tanügyi bizottsági tagnak, Kiss Ferenc iskola-látogatónak megválasztatnak.

48. A mogyorósi, solymosi és ágteleki tanítók utasíttatnak, hogy kérvényüket az iskolai felszerelés ingyen adományozása iránt a nagym. vallás- és közokt. ministeriumhoz terjeszszék fel.

49. A botfalvai egyház előjárósága a hátralékos tandíjat szedje be; a felügyelő lelkész a tandíj-fizetést méltányosabban rendeztesse.

50. A pinkóezi tanító utasítatik, hogy az ének-tanítást ne hanyagolja el.

51. A jenkei lelkész a vallás tanítására utasítatik; azon lelkészek pedig, kik filiákkal bírnak, minden iskolából a ref. növendékek névsorát május 1-ig a tanügyi biz. elnökének küldjék be.

52. A körlátogatóknak minden egyház 1 frtot tartozik fizetni.

53. A faiskolákról magyatiszteletű esperes urnak jelentés teendő.

54. A tanügyi biz. alapszabály-tervezete bizottságnak adatik ki.

55. A tanügyi bizottság által kitűzött pályatétel elfogadtatik.

56. Az egyházmegyei könyvtárnok figyelme B. Tóth János zene-szerzeményének megvételére felhivatik.

57. Urbán Mihály záhonyi lelkész díjlevelének kiigazítására bizottság küldetik.

58. Az egyházmegyei özvegy-árvatár módosított alapszabálya a kerület által megerősítettvén, a jegyzőkönyvbe kinyomatni határoztatott.

59. A kis-gejőcei egyház kántor-tanítói díjlevele az egyház-kerületre feltorjesztetik.

60. A pallói egyház adós-levelét a pénztárnoknak bemutatta.

61. A 40 frton alól levő képezdei tőketartozások befizetendőek.

62. A szánevészék alapszabályához mellékelt utasítás és rovatos ívek megvizsgálására kiküldött bizottság jelentés iránt megsürgöttetik.

63. Idősb Szakal István megsürgöttetik, hogy a szeretvai egyháznak kiutalt segélyről jelentést adjon.

64. Ifj. Szabó Endre és Pataky Pál a botfalvai leszámolás-ügyben megsürgöttetnek.

65. A zahari egyház felügyelő lelkésze ismétellen utasítatik, hogy az adók kifizetéséről jelentést adjon.

66. A bezői lelkész utasítatik, hogy az adók kifizetéséről jelentést adjon.

67. A bezői lelkész utasítatik, hogy a magtár állásáról jelentést adjon.

68. A pinkóezi lelkész utasítatik, hogy az adók kifizetéséről jelentést adjon.

69. A bajánházi lelkész utasítatik, hogy a vizsokai tanítói fizetés-pótlás kieszközléséről az esperesi hivatalhoz jelentést adjon.

70. A solymosi egyház előjárói utasítatnak, hogy a tanítói szolgálmányra határozatot hozva, arról jelentést tegyen.

71. Szűcs István és Hegyi György kiküldöttek, az eszenyi lelkészi díjlevél rendbehozására megsürgöttettek.

72. A jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság választatik.

73. A jegyzőkönyv meghitelesítése.

Betűrendes tárgymutató.

- Ágteleki** tanító 48.
Ásványi egyház 15.
Bajánházai lelkész 69.
Balogh Dániel 6
Bátfai egyház 32.
Botfalvai egyház 49
Büszörményi János 6, 29.
Csapi egyház 17, 18
Csapi lelkész 15.
Csomár József 6
Csomonyai egyház 9.
Egry Ferenc 3, 33.
Enyedy Lajos 6.
Ésperes 1, 3, 10, 15, 22, 61, 72.
Gálócsi egyház 16, 52.
Geese Géza 8, 16, 27.
Gondnok 1, 10, 72
Hegyi György 41, 47, 54, 62, 71, 72.
Homoki Antal 3, 10, 16, 72
Iskei egyház 16.
Jenke 16.
Kádár Ferenc 6.
Kecskeméthy Lajos 16.
Kiss Ferenc 47.
Kis-gejőcei egyház 59.
Kiss László 16.
Komjáthy Gábor 41, 54, 56, 62.
Kozma József 16.
Kovács Dániel 3, 4, 57.
Kovács István 7.
Kovássy Elemér 3.
Köröskényi Ferdinánd 3, 4, 20, 33.
Köröskényi István 16, 33.
Laub Sándor 28.
Lesnyánszky Gyula 40.
Lucska 16.
Maksa József 16.
Magyar József 3, 65, 66, 67.
Matolay Pál 6.
Meskó Gáspár 6.
Minaji egyház 12.
Minay István 3, 15, 54, 72.
Minden filiával bíró lelkész 51.
Mogyorósi tanító 48.
Móré Elek 8, 16, 68.
Móré Gábor 3, 16, 26, 51.
Morvay József 16.
Nagy Sándor 16.
Nagy-Szelmenecz 16, 43, 44, 52.
Németh Péter 16, 62, 72.
Nyarádi egyház 16.
Nyomárkay Aurél 33.
Palágyi egyház 27.
Pallói egyház 60.
Pataky Pál 16, 30, 31, 49, 62, 64, 72
Pazar István 3, 16, 39.
Pénztárnok 32, 41.
Pinkőcei egyház 16, 32.
Pinkőcei tanító 50.
Putka-helmeczi egyház 25.
Pongrácz Gyula 26.
Ptruksai egyház 14, 43, 45.
Revisesei egyház 24.
Riczkó Dániel 6.
Szabó Béla 6.
Ifj. Szabó Endre 62, 64.
Szabó József 10, 54, 72.
Id. Szakal István 16, 63.
Ifj. Szakal István 16.
Szaploneczay Benjámín 11, 16.
Szentimrey Mihályné 35.
Szilágyi Sándor 3, 4, 10, 23.
Solymosi egyház 70.

Solymosi tanító 48.

Stépán László 10.

Szöllősy Gyula 57.

Szűcs István 71.

Szürthe 16, 19.

Tóth József 16, 27.

Urbán Mihály 38, 57.

Zahari egyház 65.

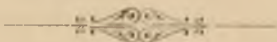
Záhonyi egyház 36, 37.

Zombory Franciska 11.

Vajkóczy egyház 23.

Varga Péter 45.

Virágh József 23, 33, 72.

Az 1898. augusztus 30-án Bátfán tartott ungi egyházmegye közigazgatási bírósági ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Szabó Endre esperes, Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok, mint elnökök; Virágh József, Magyar József, Hegedüs Sámuel, Szöllősy Gyula, Szűcs István egyházi, — Nyomárkay Aurél, Kormoss Béla, Minay István, Köröskényi Ferdinánd világi tanácsbírák; Homoki Antal egyházmegyei fő-, Németh Péter aljegyző és Kovács Dániel e.-m. világi aljegyző.

**

Tárgy: Szentimrey Mihályné, Lábos Róza, mint néhai Rásky Endre jogutódának panasa hátrálékos fizetés behajtása iránt.

1. Esperes az ügy megnevezésével az ülést megnyitván, Kormoss Béla a betegség miatt távollevő Szabó Győző előadó helyett az ügyet következőkben ismerteti:

Szentimrey Mihályné szül. Lábos Róza, mint néhai Rásky Endre jogutóda, 1898. évi július 10-én kelt kérvényében a néhai nagyatyja, Rásky Endre volt vajkóczi lelkésznek lelkészi fizetésből, illetve szolgálmányból álló hátrálékos fizetésének behajtása végett, a hátrálékosok névsorának kimutatása mellett, Ungmegye alispánját megkeresni kéri.

Kérelmének támogatására azt hozza fel, hogy néhai nagyatyja, Rásky Endre, az itt kimutatott hátrálékok

behajtását a kaposi szolgabírói hivatalnál személyesen kérelmezte, de ebbeli kérelmével, a szolgabírói hivatalnak 1898. évi július 13-án 2811/Ki. számú, ezen iratokhoz eredetiben csatolt végzéssel elutasított, azon megokolással, hogy az 1893. évi zsinati törvény 5. §-a szerint a közigazgatási hatóság segélye csakis az egyházmegye esperesének megkeresése folytán vehető igénybe.

Kérelme indokolására csatolja a vajkóczi evang. reform. egyház presbyteriumának 1898. július hó 24-én tartott ülésének jegyzőkönyvét, melyből kitűnik, hogy a vajkóczi egyház presbyteriuma által Haraszthy Gyula és Galgóczy László mátyóczi lakosok, mint hátralékos tartozók, a fizetésre felszólítottak, kik azonban a fizetést minden alapos ok nélkül megtagadták.

Minek folytán a bíróság beható tanácskozás után következőleg

i t é l t :

Haraszthy Gyula és Galgóczy László mátyóczi lakosok hátralékaik megfizetésére kötelezettek és az esperes felkérte, hogy a végrehajtás elrendelése végett a megyei alispáni hivatalt keresse meg. A kérvényben említett Vályi Kálmán mátyóczi lakos tartozására nézve, a vajkóczi egyház presbyteriuma határozathozatalra utasittatik.

I n d o k o k :

Mivel a vajkóczi egyház presbyteriumának 1898. évi július hó 24-ik napján tartott ülésének jegyzőkönyvi kivonatával igazoltatott, hogy Haraszthy Gyula és Galgóczy László mátyóczi lakosok, kérvényező jogelődök: Rásky Endre volt vajkóczi evang. reform. lelkésznek, lelkészi fizetéssel, illetve szolgálmányokkal tartozásban maradtak s annak fizetését alapos ok nélkül megtagadták, miért is ezen hátralékok behajtása, illetve a közigazgatási hatóság segélye iránt Ungmegye alispánja az 1893. évi egyházi törvény 5. §-a értelmében megkeresendő.

A kérvényben hátralékosnak kitüntetett Vályi Kálmán mátyóczi lakosról, a vajkóczi egyházközség presbyteriumának jegyzőkönyvi kivonatában említés nincs és így a követelés valódisága és fennállása igazolva nem lévén, behajtása iránt az 1893. évi zsinati törvény 5-ik §-a értelmében a közigazgatási hatóság segélye igénybe vehető nem volt, panaszlót kérelmével, követeléseinek megállapítása végett, a presbyteriumhoz kellett utasítani.

2. Olvastatott az egyházmegyei közigazg. bíróság által 1897. évi szeptember 9-én tartott ülésből a Herczegh Ferencz palágyi egyháztagnak a palágyi egyház presbyteriuma elleni panaszos ügyében kiküldött bizottság véleményes előterjesztése és a kiküldöttek jelenlétében 1897. évi november 5-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve. Ezen jegyzőkönyv szerint a presbyterium s az egyházmegyei kiküldöttek a békesség kedvéért elfogadják azon propositiot, mely szerint Herczegh Ferencz és Herczegh Bertalan közösen fizetnek 6 véka életet az eddigi minőségben, ha a nt. egyházmegye a másfél véka gabona árát, a melynek elejtése kárta-csonkulást idéz elő, a Horváth Mária-alapból subventio-képen kiegészíti. A kiküldöttek előterjesztése, a panaszos ügy körülményeinek részletes ismertetése mellett, az idézett presbyteri gyűlésben történt megállapodást elfogadásra ajánlja.

Az egyházmegyei bíróság a Herczegh Ferencz által a palágyi ev. ref. egyház presbyteriuma ellen papi és tanítói fizetésnek jogtalan felemelése miatt folyamatba tett ügyet behatóan megvizsgálván, a következő végzést hozta: Minthogy a Herczegh Ferencz panaszából s az annak alapján fogantatott eddigi eljárásból s különösen az 1897. évi november 5-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyvéből s kiküldöttek véleményes előterjesztéséből az egyházmegyei bíróság arról

győződött meg, hogy az 1891—93. évi egyházi törvényünk 251. §-ában megszabott eljárás mellőzésével a panasz tárgyában az illetékes elsőfoku hatóság, az egyház presbyteriuma még nem határozott, a panaszos kérvényt az idézett szakaszban megjelölt eljárás végett Palágy község presbyteriumához áttenni rendeli.

Ezen intézkedésről Palágy község presbyteriuma az elnökség útján s panaszos a lelkész útján jegyzőkönyvi kivonattal értesítendő.

3. Herczegh Károly és társai szeretvai lakosok 1897. tavaszi közigazgatási bírósági ülés jegyzőkönyvének 5. pontjában felterjesztett panasz, id. Szakal István szeretvai lelkész jelentése szerint békés uton kiegyenlített.

Örvendetes tudomásul szolgál, azon megjegyzéssel, hogy a kiegyezés okmányai a lelkész által legközelebbi gyűlésünkre beterjesztendők.

Tárgy: Korláth Béla p.-helmeczi lakos templomszék iránti panasz.

4. Esperes az ügy megnevezésével a tárgyalást megnyitja, melynek megtörténte után Nyomárkay Aurél előadó-tanácsbíró az ügyet a következőkben ismerteti:

A p.-helmeczi egyházközség 1898. július hó 13-án tartott ülésének 3. sz. alatt hozott határozatával, László Elek egyháztagot, kinek neje Korláth-leány, a Korláth-család templomi székébe berendelte, a mi ellen Korláth Béla, mint a család legidősebb tagja, felebbezést jelentett be, okul adván, hogy a nevezett széket a Korláth-család csináltatta s azt ez ideig háborítatlanul bírta és bírja is s így azt meg nem engedhetik, hogy az ő tulajdonukat képező családi székkel az egyház szabadon rendelkezék;

azért ő, mint a Korláth-család legidősebb tagja s ez idő szerinti képviselője, kéri a bíróságot, hogy a p.-helmeczi egyházközségnek 1898. június 13-án hozott határozatát megsemmisíteni és László Eleket a Korláth-család templomi székéből kirendelni méltóztassék.

A bíróság, komoly megfontolás után, következőleg

i t é l t :

A p.-helmeczi egyházközség közgyűlésének 1898. június 13-án hozott határozata megsemmisítettik, László Elek a Korláth-család templomi székéből kirendeltetik.

I n d o k o l á s :

A p.-helmeczi egyházközségnek nincs joga arra, hogy a Korláth-család jogos tulajdonát képező templomi székkal rendelkezék, s eddig arra példa nem is volt, hogy valakit leány-ágon a Korláth-család templomi székébe berendeltek volna, — ennek folytán a p.-helmeczi egyházközségnek 1898. június 13-án hozott határozatát megsemmisíteni s László Eleket a Korláth-család templomi székéből kirendelni kellett.

Tárgy: Kiss Molnár József eszenyi egyháztág templom-szék iránti panasza.

5. Kiss Molnár József eszenyi egyháztág azon kérelmet terjesztette az eszenyi egyház presbyteriuma elé, hogy engedtesék meg neki, hogy ő ifj. S. Balogh Ferencz vejével, ki tőle külön lakik, külön családot alkot, külön egyházi terhet visel s magának széket is váltott, ketten válthassanak egy széket és ketten fizethessék a székek megszabott díját; de miután 1892-ik évben a templomi székek megváltása, használata és öröklése felől a presbyterium jegyzőkönyvi határozattal intézkedett, melyet az egyházközségi gyűlés is elfogadott, melyben kimondatik, hogy az első, vagy második fiu-gyermek, ha az

apával lakik, fizetés nélkül járhat az apával azon székbe, melyet az apa váltott, de ha külön lakik, külön családdal bir s külön egyházi terhet visel, külön kell széket is váltania, az apa, vagy apósa székváltása ki nem terjedhet reá, — ennek folytán a kérelemnek hely nem adatott.

Ezen határozat ellen Kiss Molnár József felebbezést jelentett be.

Utasittatik az eszenyi egyház előljárósága, hogy az 1892-ik évi templomszék rendezéséről szóló jegyzőkönyv hiteles másolatát terjeszsze be.

**

Jegyzettek: *Bomoki Antal* egyházmegyei főjegyző az 1., 4., 5., — *Némethi Péter* egyházmegyei aljegyző a 2., 3. pontot.

Betürendes tárgymutató.

Eszenyi presbyterium 5.

Haraszthy Gyula 1.

Herczegh Ferencz 2.

Herczegh Károly 3.

László Elek 4.

Palágyi presbyterium 2.

Id. Szakal István 3.

Vályi Kálmán 1.

**Az ungi evang. református egyházmegyei bíróság által
1898. évi augusztus hó 30-án, Bátfán tartott fegyelmi
bírósági ülés jegyzőkönyve.**

Jelen voltak: Szabó Endre esperes és Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Id. Virágh József, Szöllősy Gyula, Szűcs István egyházi, — Kormoss Béla, Köröskényi Ferdinánd, Nyomárkay Aurél, Minay István világi tanácsbírák; Hegyi György egyházmegyei ügyész; Homoki Antal egyházmegyei fő-, Németh Péter aljegyző; Kovács Dániel világi aljegyző.

Előadó: Kormoss Béla világi tanácsbíró.

**

Az ungi evang. reform. egyházmegye bírósága, Kocsiss Endre p.-helmecezi lelkész fegyelmi ügyét, mely az 1897-ik évi ápril 6—7-iki gyűlés elé terjesztett egyházlátogatási jelentésben veszi kezdetét s az ezen gyűlésből kiküldöttek betérjesztett jelentése folytán a törvény 364. §-a b) pontja alapján hivatalból fegyelmi utra tereltetett, — az ügyész véleményének ismertetése, a vizsgálati jegyzőkönyv átolvasása s az előadónak az egész ügy beható, részletes előterjesztése s véleményezése alapján vizsgálat alá vevén, — miután beidézett és megjelent tanu, Dancs József vallomásáról jegyzőkönyv vétetett fel, —

következő végzést hozta:

Kocsiss Endre p.-helmecezi lelkész fegyelmi ügyében a vizsgálat tovább folytatandó s Géczy Jánosné p.-helmecezi, Záhonyi István bezői, Kiss Lajos veskóczi lakosok,

mint tanuk, a járásbiróság által kihallgatandók, mely célból az illető járásbiróságokat az esperesi hivatal fogja megkeresni.

I n d o k o k :

Mivel az eddig kihallgatott tanuk a vádakat alaptalanoknak tüntetik fel s így a rosszhiszemű vádaskodás esete is fennforoghat, hogy ez esetben a bevádolt az egyházi törvény 386. §-a alapján elégtételt szerezhessen a fegyelmi bíróságnak a vizsgálatot tovább folytatni, — a tanuzásra megnevezettek kihallgatását elrendelni kellett.

Komjáthy Béla,

e.-m. gondnok, világi elnök.

Németh Péter,

jegyző.

Szabó Endre,

esperes, egyházi elnök.

Fegyelmi bírósági ügy.

1. Kocsiss Endre fegyelmi ügyében a tanukihallgatás tovább folytattatik.

